

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum X. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

in Canones, non efficit possessionem collationem, si quis vi hujus collationis instituat, quam ob rem hujus possessionis necesse non est fieri mentionem, in impetratione, aut recepto, pro beneficio, quod tanto tempore vacavit, ut ejus collatio ad Sedem Apostolicam devoluta fuerit. Ita colligitur ex hoc cap. & dixi hoc ipsum in c. cum nostris 6, hoc tit.

CAPITULUM X.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

In Ecclesia Astensis quædam præbendæ canonicas amplius quatuor annis vacabant, quas deinde Episcopus Clericis quibusdam contulit, sed instituti existimantes, collationem esse factam contra Concilium Lateranense, adeoque irritam, ad Archiepiscopum accesserunt, ab eoque aliam provisionem, & institutionem in præbendis impetrarunt; insuper etiam Capitulum Astensis Ecclesie assensum dedit, ut in possessionem mitterentur, tribus tantum Capitularibus se opponentibus, atque dicentibus, quod neque Archiepiscopi collatio valeret, quia & ipse intra tempus 6. mensium, à Canone indultum, in conferendo negligens fuerit; sed pars altera Capituli replicabat, tempus semel non posse computari Archiepiscopo, nisi à tempore, quo de præbendarum vacatione cognovit. Postea autem utraque pars concorditer confessæ fuit, in Ecclesia Astensis certum Canonicarum numerum non esse definitum, neque præbendas discretas. Quam ob rem Innoc. III. respondet, Concilij Lateranensis constitutionem de beneficiis ultra 6. menses vacantium devolutione in præbendis istis locum non habere, nihil obstante, quod fortasse Ecclesia Astensis Canonicorum defectum passa fuerit; ideo Innoc. III. definit, collationes tam Episcopi, quam Archiepiscopi, quas jure devolutionis se fecisse existimarent,

irritas esse. Veruntamen, quia totum Capitulum institutos recipere desiderabat, tribus tantum se opponentibus, sed nihil rationabile afferentibus, ideo mandavit quibusdam, ut si Astensis Ecclesie suppetant facultates, secundum hæcenus observatam consuetudinem, dictos Clericos pro Canonicis haberi curent.

SUMMARIUM.

1. Qui jure devolutionis beneficium confert, potest etiam in possessionem mittere.
2. Devolutio propter negligentiam ordinariarum collatorum, quomodo fiat?
3. Non est locus devolutioni, si determinatus numerus non sit in Ecclesia.
4. Unius etiam capitularis oppositio impedire potest, ne id decernatur, quod in Ecclesia damnum redundet.

Notandum primò. Qui beneficium confert jure devolutionis, potest etiam provisionem in possessionem mittere, aut saltem mandare, ut in possessionem inducatur ab ijs, quibus ex cujusvis Ecclesie consuetudine, competit, quandoquidem introductio in possessionem est accessoria juri per Canonicam collationem acquisito. Prout hic Abbas annotat n. 1.

Notandum secundò. Collatio præbendarum Canonicarum quandoque pertinet ad solum Capitulum, tunc autem, si per 6. menses, capitulares conferre intermittant, devolutio fit ad Episcopum; ab hoc post 6. menses alios ad Archiepiscopum, ita, ut & ipsi 6. menses competant, numerandi à tempore notitiae habitæ, de vacatione præbendarum; quam ob rem contra provisionem auctoritate Apostolica jure devolutionis ad Sedem opponi potest, Episcopum, vel Archiepiscopum ignorasse electionem. Hac omnia colliguntur ex hoc cap. & intelliguntur ex ijs, quæ dicta sunt in c. 2. & in cap. quia 5. hoc tit.

Notandum tertio. Si in Ecclesijs, in quibus redditus ad communem Capituli mensam pertinent, numerus Canonicarum, & annexarum præbendarum deter-

mina-

minatus non sit, non vacat Canonicatus, aut præbenda per mortem, aut renunciationem Canonici, sed potius extinguitur, quam ob rem non est locus devolutioni ad superiorem propter negligentiam collationis. Ita hic habetur, & explicavi in *lib. 4. tra. 2. c. 16. n. 5.* ubi etiam docui, quod Prælati, & Capitulum, aut Conventus regularis à Superiore compelli possint, ut recipiant tantum numerum Canonicorum beneficiariorum conventualiū, quantum spectatis Ecclesiæ cujuscunq; facultatibus commodè alere possunt; & in tali casu Superior præfigere potest terminum, intra quem ordinatio fieri debeat, cum enim à jure tempus definitum non est, terminus ab homine, seu Superiore definitus censetur instar termini à jure definiti.

Notandum quartò. Si quid contra Canones, aut quod Ecclesiæ noxium sit, in Capitulo, aut Conventu, aut Collegio quolibet decernendum sit, aliqui pauci, vel unus solus se opponere potest, ne decernatur, & specialiter quidem, ne extraneus aliquis se immisceat actibus Collegij, v. g. electioni, si ipsi tale jus non competat, prout colligitur *ex hoc c.* ubi id tradit *Gl. V. opponere, ex c. 1. de his,* quæ fiunt à majore parte Capituli: & docui in *disp. de Prælati, g. 69.* Ratio dari debet, quia cujusque capitularis interest, ut jura Collegij & Ecclesiæ suæ serventur.

CAPITULUM XI.

Constitutus.

PARAPHRASIS.

Episcopus Laudunensis Henrico Canonico facultatem concessit proximè vacaturam præbendam sacerdotalem conferendi. Postea Archiepiscopus Remensis Apostolicæ Sedis Legatus, eidem Apostolica autoritate præcepit, ut ad sacerdotalem præbendam, quæ proximè vacatura esset, unà cum Capitulo aliam personam non reciperent, nisi quam dictus Henri-

cus recipi vellet. Porro ut Henricus magis sibi caveret de hac facultate, ad Sedem Apostolicam iter arrepturus appellavit, ne præbenda sacerdotalis, quæ proximè vacaverit, alicui conferretur. Hæc cum intellexisset Innocentius III, scribit Laudunensi Episcopo, & Capitulo, atque mandat, ut eam personam, cui supra dictus Henricus præbendam proximè vacaturam conferendam existimaret, sine contradictione admittant; & Episcopus alteri, contra formam concessionis à se factæ Canonico Henrico, conferre non præsumat, alioquin irritum revocandum esse, si quid post appellationem à dicto Henrico interpositam attemptatum fuit. Verum quia ejusmodi concessionem, si in exemplum traheretur, in Sacrorum Canonum fraudem fieri possent, quibus prohibetur, ne beneficia Ecclesiastica concedantur, aut promittantur, antequam vacent, ideo declarat Papa, nolle se, ut occasione hujus mandati specialem gratiam continentis, talis licentia aliquibus in fraudem abuti volentibus, concessa sit.

SUMMARIUM.

Non potest Episcopus concedere licentiam conferendi beneficii j vacaturi determinati.

Notandum primò. Non potest Episcopus, alijsve collator alicui concedere facultatem conferendi beneficia vacatura, sive, ut alijs verbis dicam, non potest Episcopus alicui delegate facultatem conferendi beneficia, nisi postquam vacant. Ita hic decrevit Innocent. III, & habetur in *r. deliberatione 4. S. prohibemus de officio Legati in 6.* Ratio dari debet, quia tali facultate quispiam abuti posset in fraudem Concilij Lateranensis. *c. 2. hoc tit.* Si enim aliquis certum beneficium nondum vacans consequi cuperet, subornaret amicum, qui ab Episcopo ejus conferendi facultatem impetraret; eaque amici benevolentia fretus mortem